

Tema 3-a: Partea socială din capitalul SRL

Nicolae Roșca,

Subiectele temei:

1. Noțiune de parte socială.
2. Coraportul dintre capitalul social, aport și parte socială;
3. Drepturile incorporate în partea socială;
4. Transmiterea părții sociale prin acte juridice;
5. Desființarea părții sociale;

Actele normative

- Codul civil nr.1107/2002;
- Legea nr.135/2007 cu privire la societatea cu răspundere limitată;
- Legea nr.220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;

Practica judiciară;

- Decizia CSJ nr.2rae-363/10 din 29.12.2012 cerere de nulitate a C-V a părții sociale proprietate comună din cap. social al SRL “Victoria Asigurari” admis;
- Decizia CSJ nr.2rae-227/12 din 12.12.2012 cerere de nulitate a C-V a părții sociale proprietate comună din cap. social al SRL “IMOVERO” respins;
- Decizia CSJ nr.2ra-111/12 din 04.04.2012 cerere de împărțire a părții sociale între soți a SRL “Comingi” respins;
- Decizia CSJ nr. 2ra-1316/20 din 18.11.2021 privind nulitatea contractului de vânz. – cumpărare a părții sociale (SRL ”GREEN HILLS MALL” SRL).
- Decizia CSJ nr. 2ra-134/19 din 17.04.2019 privind declararea nulității deciziei fondatorului SRL „Agromelcom – PGS” din 24 septembrie 2008; a procesului-verbal nr. 2 din 22 septembrie 2008 al AGA SC „Ișcompan” SRL în partea ce se referă la SRL „Agromelcom – PGS”; a contractului de vânzare a părții sociale nr. 9520 din 24 septembrie 2008, în partea ce se referă la vânzarea părții sociale a SRL „Agromelcom – PGS”;
- Decizia CSJ privind transmiterea părții sociale la titularul dreptului de preemțiune; SRL Valuri albe. Cauza nr. 2ra-44/15 din 21 ianuarie 2015.

Definiția de parte socială:

- Partea socială reprezintă o fracțiune din capitalul social al societății al cărei quantum se stabilește în funcție de quantumul aportului și include toate drepturile și obligațiile asociatului.
- Partea socială include toate drepturile și obligațiile asociatului (art.24 (1)).

Norme juridice referitoare la partea socială discutabile

- Partea socială este divizibilă (art.24 (1));
- Valoarea nominală a părții sociale (+contabilă, de piață) (art.24 (2));
- Certificatul de parte socială (24 (7));
- Partea socială pentru care nu a fost vărsat integral aportul nu poate fi înstrăinată (art.25(2));

-

Noțiune de parte socială. Problematică. (art.24 din Legea nr.135/2007)

- Partea socială este divizibilă, dacă actul de constituire nu prevede altfel.
- Dacă actul de constituire sau hotărîrea AGA prevede că aportul trebuie să fie mai mare decît valoarea nominală a părții sociale, raportul dintre valoarea nominală a părții sociale și aport trebuie să fie același pentru toți asociații.
- Asociatul poate deține o singură parte socială, care nu este mai mică de un leu. Părțile sociale pot avea mărimi diferite. Partea socială trebuie să se împartă fără rest la o unitate exprimată în lei.
- Fiecare un leu din capitalul social acordă dreptul la un vot.

Noțiune de parte socială. Problematică. (art.24 din Legea nr.135/2007)

- În cazul în care asociatul dobândește partea socială sau o fracțiune din partea socială a unui alt asociat, partea socială a primului se majorează proporțional valorii părții sociale dobândite.
- Actul de constituire poate limita mărimea maximă a părții sociale a asociaților, însă o astfel de limitare nu poate fi stabilită față de un asociat anume. Dacă actul de constituire nu prevede altfel, asociații pot schimba coraportul între părțile sociale.
- Societatea eliberează asociatului care a vărsat integral aportul un certificat prin care se atestă deținerea părții sociale și cuantumul acesteia.

Drepturile incorporate în partea socială;

- **Drepturile incorporate în partea socială (art.43 L. 135);**
- a) de a participa la conducerea societății în conformitate cu prevederile legii și ale actului de constituire;
- b) de a vota la adunările generale ale asociațiilor;
- c) de a fi informat despre activitatea societății;
- d) de a exercita controlul asupra modului de gestionare a societății;
- e) de a înstrăina și a dobândi, în condițiile legii, partea socială;
- f) de a cere dizolvarea societății;
- g) de a participa la repartizarea profitului net; (beneficiului)
- h) de a obține, în caz de lichidare a societății, valoarea unei părți a patrimoniului acesteia rămas după achitarea cu creditorii și cu salariații săi, proporțională părții sale sociale;
- i) de a cere excluderea asociatului în conformitate cu art.47.

Dreptul asociatului de a participa la conducerea societăți

Dreptul asociatului de a participa la conducerea SRL include:

- Dreptul de a participa la AGA;
- Dreptul de a propune chestiuni în ordinea de zi;
- Dr. de a-și expune opinia asupra problemelor puse în discuție;
- Dr. de a fi ales în organ. de conducere și control;
- Dreptul de vot la AGA; etc.

Dreptul de vot al asociatului;

- Pentru a asigura formarea voinței sociale a SRL, legea instituie norme imperative în privința exercitării dreptului de vot.
- Fiecare un leu din capitalul social acordă dreptul la un vot. Câți lei sunt în capitalul social atâtea voturi sunt în societate.
- Asociatul își poate exprima votul personal sau prin reprezentant. Administratorul nu poate fi reprezentant al asociatului.
- Dreptul de vot include unul sau mai multe voturi însă nu poate fi divizat astfel că un asociat să voteze „pentru” altele „contra”.
- Asociatul nu-și exercită Dr. la vot în deliberările AGA privind (i) aportul în natură al său ori al persoanelor sale afiliate, (ii) privind actele juridice încheiate de el sau pers. sale afiliate și SRL; (iii) privind răspunderea sa față de SRL;
- SRL care a dobândit o parte socială în capitalul său social nu este în drept să participe cu voturile ce revin acestei părți la vot la AGA;

Dreptul asociatului de a fi informat despre activitatea SRL

- Dreptul la informații privind activitatea societății;
- Dreptul de a i se pune la dispoziție documentele contabile și de altă natură;
- dreptul la o copie a bilanțului anual, de a examina bilanțul anual, luând cunoștință de registrele contabile și de alte documente ale SRL de sine stătător sau cu ajutorul expert;
- Actul de constituire poate reglementa modul și volumul dezvăluirii informației către asociați, ținând cont de nevoia de transparență a activității față de asociat, de a proteja informația confidențială, secretul comercial, datele cu caracter personal, etc.

Dreptul asociatului de a exercita controlul asupra modului de gestionare a SRL

Partea socială ca obiect de legătură dintre SRL și asociat (art.42)

- Persoana care deține o parte socială din capitalul social al unei SRL este asociatul acesteia.
- Calitatea de asociat se dobândește prin participarea la constituirea SRL sau prin dobândirea, ulterior constituirii, a unei părți sociale.
- Persoana fizică **nu poate dobândi calitatea de asociat** dacă ea a fost lipsită de acest drept prin lege, prin hotărâre judecătorească sau prin act de constituire al societății.
- Persoana juridică **poate dobândi calitatea de asociat** dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel.

Problema indivizibilității părții sociale

- Legea prevede că partea socială este divizibilă dacă actul de constituire nu prevede altfel. (Legea nr.135/2019).
- Decizia CSJ nr.2ra-924/2011 din 29.06.2011: “Asociatul poate să-și vândă o fracțiune din partea socială deținută numai în cazul în care actul de constituire prevede că partea socială poate fi divizibilă. Actul de constituire a SRL “T-C” a fost adoptat în anul 2000 (adică până la intrarea în vigoare a C.Civ.-n.n.) și la acest capitol nu conținea restricții, dimpotrivă statutul prevede că asociatul are dreptul de înstrăina certificatul de cotă, inclusiv unui terț. În raport cu aceste prevederi legale, Colegiul judiciar reține că înstrăinarea unei fracțiuni ale cotei sociale în SRL “T-C” a fost posibilă”;
- Decizia CSJ n.2ra-1734/12 “conform p.4.3. din statut ... o cotă poate avea câțiva proprietari, adică actul de constituire prevede altfel”. Respectiv, instanța de apel “a dat o apreciere greșită” considerând că această dispoziție statutară “este irelevantă”.
- Spuneam anterior că Legea *trebuie modificată, dar atit timp cât există, trebuie respectată. Respectiv la 01 martie 2019 Legea nr.135/2019 a fost modificată.*

Valoarea nominală părții sociale (+contabilă, de piață);

- Decizia CSJ n.2ra-1734/12 se indică că “partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie, inclusiv și a cotei sociale, se ia în vedere valoarea cotei sociale, ***adică a valorii cotei sociale, rezultând din activele și pasivele societății*** și nu doar valoarea cotei sociale propriu zise, care a fost vărsată în capitalul social la fondarea societății sau la modificarea captului social” (*sămânța de harbuș*);
- “Partajul cotei sociale din echivalentul nominal vărsat al cotei sociale poate avea loc doar în cazurile în care societatea nu activează, nu are active, bunuri, activități de afaceri etc.”

3. Transmiterea părții sociale

- Înstrăinarea liberă a părții sociale (art.25 (1));
- Înstrăinarea părții sociale către terți. Respectarea dreptului de preemțiune (art.25 (3)-(9));
- Transmiterea părții sociale prin succesiune;
- Dobândirea părții sociale de către însăși societate;
- Actul juridic de înstrăinarea părții sociale se întocmește în formă scrisă. (până la 01.01.2022 era forma autentică);

Dreptul de preemțiune (art.25)

- Partea socială (PS) sau o fracțiune a părții sociale poate fi înstrăinată liber persoanei afiliate asociatului, celorlalți asociați și societății, dacă actul de constituire nu prevede altfel.
- În cazul vânzării PS unor alte persoane decât cele menționate la alin.(1), asociații au dreptul de preemțiune.
- Asociatul care intenționează să vândă parțial sau integral PS transmite o ofertă scrisă administratorului societății. Acesta aduce oferta la cunoștința tuturor asociațiilor în termen de 15 zile de la data transmiterii.
- Asociații trebuie să-și formuleze în scris acceptarea și să o transmită administratorului în termen de 15 zile de la data primirii ofertei. Asociatul indică mărimea fracțiunii din PS pe care intenționează să o dobândească.
- Dacă există mai mulți solicitanți, fiecare dobândește o fracțiune a PS în mărimea solicitată. În cazul dezacordului dintre ei, PS se distribuie proporțional PS deținute de fiecare solicitant.
- Dacă, în termen de 30 de zile de la data transmiterii ofertei, asociații sau societatea nu au procurat PS, aceasta poate fi înstrăinată unui terț la un preț nu mai mic decât cel indicat în ofertă.
- În cazul vânzării PS sau a unei fracțiuni din aceasta fără respectarea dreptului de preemțiune conform procedurii prevăzute de art.25, fiecare asociat poate exercita dreptul de preemțiune și valorifica mijloacele juridice de apărare conform art.795 alin.(4) și (5) din Codul civil. Dispozițiile art.7921–797 din Codul civil rămân aplicabile în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentei legi.

Art. 26. Dobândirea de către SRL a PS proprii (I)

- SRL poate dobândi, dacă au fost achitate integral, părți sociale proprii doar:
 - a) de la asociatul care a propus spre vânzare partea socială sau o fracțiune din ea dacă adunarea generală a asociaților, la cererea vânzătorului, a hotărât ca aceasta să fie dobândită de societate;
 - b) de la succesorii asociatului decedat;
 - c) în cazul executării silite a creanțelor creditorului asociatului;
 - d) în cazul excluderii asociatului din societate;

Art.26. Dobândirea de către SRL a PS proprii (II)

- Partea socială poate fi dobândită de societate doar din contul activelor, care depășesc mărimea capitalului social și a altor fonduri, pe care societatea este obligată să le constituie și din care nu se permite să se facă plăți asociaților.
- Societatea care a dobândit o parte socială în capitalul său social nu este în drept să participe la vot la adunările generale ale asociaților, să primească pentru această parte socială o parte din profitul net repartizat și să primească o parte din patrimoniul societății în cazul lichidării ei.
- Societatea este obligată să-și micșoreze capitalul său social proporțional valorii părții sociale dobândite în cazul în care partea socială nu a fost înstrăinată în termen de 6 luni din momentul dobândirii sau dacă, în același termen, societatea nu mărește proporțional părțile sociale din contul profitului net al societății.
- Societatea nu poate procura partea socială de la asociatul său unic.
- Dacă societatea deține propriile sale părți sociale, la numărarea voturilor necesare pentru adoptarea hotărârilor de către adunarea generală a asociaților se ține cont numai de voturile care reprezintă părțile sociale ale asociaților.

Articolul 27¹. Partea socială a soților în SRL

- Asupra părții sociale a soților în societate dobândite în timpul căsătoriei se aplică regimul juridic al proprietății comune în devălmășie dacă contractul matrimonial nu prevede altfel.
- Soțul asociatului nu poate cere divizarea părții sociale și nici primirea sa în societate, dacă actul de constituire nu prevede altfel.

Exercitarea drepturilor codeținătorilor părții sociale (Articolul 28)

- Dacă partea socială este deținută în comun de mai multor persoane, acestea pot să-și exercite drepturile cu privire la partea socială numai în mod solidar.
- Codeținătorii/coproprietari răspund solidar față de societate pentru executarea obligațiilor ce rezultă din faptul deținerii părții sociale.
- Dacă nu a fost desemnat un reprezentant comun al codeținătorilor, actele juridice pe care societatea le săvârșește față de deținătorul părții sociale sînt valabile chiar dacă acestea au fost săvârșite numai față de unul dintre codeținători.

Urmărirea părții sociale de către creditorii (art. 29)

- Creditorii asociatului pot urmări partea socială în cazul în care creanțele nu pot fi satisfăcute din contul altor bunuri ale asociatului.
- Dreptul creditorilor asupra părții sociale se exercită cu respectarea dreptului de preemțiune al celorlalți asociați și al societății.

Moștenirea părții sociale a SRL (I)

- În cazul dobândirii părții sociale prin succesiune, succesorul dobândește de drept calitatea de asociat de la data operării modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice dacă actul de constituire nu prevede că dobândirea acestei calități este condiționată de acordul asociaților.
- În cazul în care actul de constituire prevede că dobândirea de către succesor a calității de asociat este condiționată de acordul asociaților, iar acordarea unei astfel de calități succesorului îi este refuzată, atunci orice asociat sau societatea sînt obligați să dobîndească partea socială a succesorului la un preț nu mai mic decît cel mai mare preț dintre prețurile oferite de asociat/asociați sau de societate și prețul determinat pe baza valorii activelor nete la data prezentării de către succesor a actului ce atestă dreptul asupra părții sociale dobîndite prin succesiune.

Moștenirea părții sociale a SRL (II) art.25

- Valoarea activelor nete se confirmă de către un auditor. La acordul părților, prețul părții sociale va fi determinat de un evaluator. Cheltuielile pentru confirmarea valorii activelor nete de către auditor sau, după caz, cheltuielile pentru evaluare vor fi suportate de către societate.
- La dobândirea părții sociale de la succesori de către asociat/asociați sau societate, prevederile art.24 alin.(5) și ale art.26 alin.(2)–(6) se aplică în mod corespunzător.
- În cazul în care, în termen de 3 luni de la data prezentării de către succesori a actului ce atestă dreptul asupra părții sociale dobândite prin succesiune, niciunul dintre asociați și nici societatea nu dobândește partea socială, succesorul dobândește de drept calitatea de asociat, fiind în drept să solicite operarea modificărilor în Registrul persoanelor juridice în conformitate cu art.30.

Înregistrarea cesiunii părții sociale (Art. 30)

- Partea socială se consideră de drept a dobânditorului de la data înregistrării în Registrul persoanelor juridice a modificărilor operate în actele de constituire privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale.
- Pentru înregistrarea în Registrul persoanelor juridice a modificărilor operate în actele de constituire privind înstrăinarea/dobândirea părții sociale, dobânditorul va prezenta la Organul Înregistrării de Stat actul juridic de înstrăinare autentificat notarial, cu excepția testamentului.

Gajarea părții sociale (art. 27)

- Asociatul este în drept să gajeze partea socială care îi aparține sau o fracțiune din ea altui asociat sau unui terț. Partea socială se consideră gajată cu condiția că dreptul creditorului gajist a fost înregistrat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
- În cazul vânzării părții sociale puse în gaj, inclusiv al achiziționării acesteia de către creditorul gajist, asociații și societatea au dreptul de preemțiune la dobândirea acesteia în condițiile art. 25.

Alte acte juridice cu părțile sociale din capitalul SRL

- Contractul de donație a părții sociale (Petrache contra Petrache);
- Aport la capitalul social al unei alte societăți comerciale (SRL sau SA).
- Transmiterea în administrare fiduciară;
- Transmiterea cu drept de uz sau uzufruct;

Mulumesc
pentru atenție!

